

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.

Írásokat nem adnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyiltírás minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Előfizetési felhívás

a

„Z E M P L É N” társadalmi irányu lap

tizenkettedik évfolyamára.

A jövő 1881. évvel lapunk közjóra célzó szakadatlan működésének tizenkettedik évébe lép.

Ily hosszú időre hivatkozni nem sok lapnak van szerencséje hazánkban, hol hasonló zsurnalistikai vállalatok, hiu kísérletekként, a mily gyakran és nagy számban tűnnek föl, épp oly gyorsan is enyésznek el.

Hogy e hosszú időn át mennyiben feleltünk meg lapirói kötelemünknek, minden más fölött legfényesebben bizonyítja t. olvasó közönségünk kitartó pártolása, melyhez az előfizető fogdosás divatos mesterkedése nélkül, egyedül hazafias buzgalmunk, önérzetes és becsületes működésünk által jutottunk.

Midőn tehát ezért köszönetet mondunk e nagy megye és Sátoralja-Ujhely város olvasó közönségének, egyszersmind felkérjük, hogy támogatásával jövőre is szerencséltesse vállalatunkat, melyet jó hírnevében fentartani és szellemileg gyarapítani egyedüli kötelességünk lesz.

Azon nagybecsű ígéretek, melyeket eddigi és újabb is nyert t. munkatársainktól vettünk, előbbi elhatározásunkat: hogy a „Zemplén”-t hetenként kétszer adhassuk ki, most már teljesen megérelelték.

Uj évtől tehát a „Zemplén” hetenként kétszer és pedig csötörtök és vasárnapon fog megjelenni. Egyelőre azonban a csötörtöki szám csak félives leend, mit különben igen szívesen egészítünk ki egy ivre, ha a t. közönség pártfogásában arravaló nézve csak némi biztosítékot is láthatunk.

E kétszeri kiadás mellett a lapnak előfizetési ára az eddigi marad és pedig;

Egész évre . . . . . 6 frt
Fél évre . . . . . 3 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Az előfizetések e lapok kiadóhivatalához postautalványon f. hó 28-ig küldendők, hogy mindenkinek teljes számu példányokkal szolgálhassunk.

S.-a.-Ujhely, 1880. decz. 19.

A „Zemplén”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A cukor, kávé- és söradó.

A kassai kereskedelmi- és iparkamara a következő feliratot intézte a képviselőházhoz a cukor, kávé- és söradó tárgyában.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Hazánk törvényhozása utolsó időben oly behatóan foglalkozott az ország közgazdasági felvirágoztatásának kérdésével, oly élénk érdeklődést tanúsított a magyar kereskedelem és ipar sanyaru helyzetével szemben, hogy a nemzetben megerősödni kezdet a hit, miszerint a törvényhozás és a felelős kormány karöltött működésének sikerülni

fog a hazai termelést, a honi ipart és kereskedelmet lassan, de következetesen virágzásnak indítani.

Azt hittük, hogy ezen melegen üdvözölt irányváltozásnál fogva a hazai kereskedelem és ipar nem lesz többé egy végzetes pénzügyi politika merész kísérleteinek kizsákmányolási tárgya, de a nemzet közgazdasági önállóságának alapjaként felismertetvén, gondos ápolásában fog részesülni.

A mélyen tisztelt háznak bemutatott új fogyasztási adójavaslatok erősen megingatták ezen hazaszerte terjedő hitet.

Az államnak pénzre van szüksége és ímét csak neki esik a hónapok, hetek előtt tengőnek, szálamomra méltónak, föltétlenül pártolónak mondott magyar kereskedelemnek, az osztrák helotának címzett, egyes ágaiban végpusztulással fenyegetett és országszerte az osztrák óriással élethalálharczot váró magyar iparnak.

A mélyen tisztelt kormány egyik buzgó tagja beható tanulmányok tárgyává teszi az iparreform, a hászáló kereskedés és végeldadások korlátozásának, a vásárügy rendezésének, az új iparágak adómentesítésének kérdéseit és mindent el akar követni arra nézve, hogy ezen kérdések a hazai ipar és kereskedelem jól felfogott érdekeinek megfelelően oldatassanak meg, a kormány másik tagja pedig sujtó csapást mér ugyanezen kereskedelemre és az iparos tevékenység éppen legzsengőbb ágaira.

Tagadhatatlan, hogy ezen eljárásban nagymérvű következetlenség nyilvánul.

Engedje meg a mélyen tisztelt ház, hogy a szóban levő törvényjavaslatokat, mind kereskedelmi, mind ipari szempontból bírálat alá vegyük.

A cukrot és kávé a törvényjavaslat elfogadása esetében azon szerencsétlenség érné, hogy rövid időközökben újabb és újabb adóteherrel rovatnék meg.

Alig két hónapja annak, hogy a cukoradó (termelési adó) hat millióról tíz millióra emeltetett fel és már is ezen fontos fogyasztási cikknek újabb terheltesítésére gondolnak.

A kávé a vámnak tetemes felemelése által új év óta közel 12 o. é. forintnyi adóemelést volt kénytelen elviselni.

Hogy ily rohamos adóemelések a kérdéses cikkek árát aránytalanul felugratván, a fogyasztás csökkenését és így a kereskedelem egyenes károsítását fogják maguk után vonni, bizonyításra nem szorul.

De másrészt kétségtelen, hogy ezen cikkek Ausztriában hasonló fogyasztási adóval terhelve nem lévén, öt kilogrammos csomagokban tömegesen fognak onnét a közép-szerű és a nagyobb fogyasztók által közvetlenül megrendeltetni, mi által a mi kereskedelmünk éppen legjobb fogyasztóitól fog elesni.

Az osztrák nagy kereskedők és raktárak házaltatni fognak ügynökeikkel országszerte és így a javaslat elfogadása által a magyar cukor és kávékereskedés számbavehető fogyasztó közönsége és az ezzel való üzleti összeköttetés haszna kiszolgáltatik az osztrák kereskedelemnek, ugymint — kisebb mérvben ugyan és kevésbé kártékony hatással — a magyar-német postaforgalmi re-

form lehetővé tette, hogy a német csemegeárak (Delicatessen) közvetlenül a hazai kereskedelem mellőzésével áraszzák el az országot.

A kérdéses adók kivetése és beszedésére nézve a javaslatban tervezett határozmányok és intézkedések oly hátrányokat szülnének, melyek a nagyobb kereskedelmi városok gyarmatáru forgalmát veszélylyel, elpusztulással fenyegetnék.

A törvényjavaslat ugyanis tekintettel az egyes városok és községek lakosainak számára különböző magasságu adótételeket kíván megállapítani és a tervezett adónak beszedésére nézve zárt városokban és nyílt községekben eltérő eljárást óhajt behozni.

Ezen különbségeknek szükségszerű következménye volna, hogy a cukor- és kávéárak az adókivetés és beszedés módozatai szerint alakulnának és hogy a zárt és zártakká teendő városok, valamint a nagyobb kereskedelmi központoknak a vidéki kis kereskedőkkel folytatott en-gros kereskedésük és a nagyobb vidéki fogyasztókkal fenntartott közvetlen üzleti összeköttetés megszűnnék, miután a vidéki nagyobb fogyasztók, kik eddig ezen központokat keresték fel megrendeléseikkel és a vidéki kisebb üzletek, melyek a vidéki kereskedelmi központokban fedezték ebbeli szükségleteiket, vagy a vidéki kisebb kereskedésekhez, vagy az osztrák nagy üzletekhez és raktárakhoz fognak fordulni.

A törvényjavaslatban célba vett adóztatás ennél fogva egyértelmű volna a nagyban való hazai gyarmatáru-kereskedés megszüntetésével, sok tekintélyes adófizető üzlet kiirtásával.

Ezen helyzetet keveset változtatna az, hogy a zárt városok kifelé való kereskedése bizonyos foku adóvisszatérítés által lehetővé akar tétetni.

A cukor- és kávéárakra az adókivetési eljárásnál és kiegyezésnél kivított előnyök is lényeges befolyással lesznek, elannyira, hogy a zárt város kereskedője azon esetben is, ha az egész országra egyforma adótételek hozatnának be, nem fog más város kiegyezkedett kereskedőjével versenyezhetni, mivel ott a kávé és cukor teljesen megadóztatik, míg a kiegyezési eljárás előnyeivel rendelkező nyílt városi kereskedő a kivított előnyökhöz képest szabhatja meg a kérdéses árucikkek árát.

Hogy mily értékkel birand ily körülmények között a kilátásba helyezett adóvisszatérítés, annak megítélését a mélyen tisztelt képviselőház bölcs belátására bizzuk.

A mondottakból kitűnik, hogy a tervezett adó — bármily látszólagos kedvezmények által is akarnának a terhen könnyíteni, — a városi kereskedelem ellen irányzott halálcsapás.

Teljesen indokolatlan és a maga nemében páratlan a törvényjavaslatban a pótkávékra javaslatba hozott és az indiai kávéra kivetendővel egyforma magasságban tervezett adó.

A vám, vagy fogyasztási adótétel magasságának meghatározásánál az egész mivel világban mindedig az adótárgy értéke volt egyik mérvadó tényező.

Ezen egyedül helyes felfogás a mi vám-

tarifánkban is talál kifejezést, hol a pörkölt kávé 30, a pótkávé 6 frnyi vámmal van meg-
róva.

A katangkávé 18, a fügekávé 30, és a frankkávé 36 frtba kerül métermázsanként, míg az indiai kávé ára 140 és 160 forint közt variál.

Ezeket egyformán megadóztatni nem lehet, nem szabad.

De a tisztelettel alólírott kamara a pótkávéknak megadóztatását egyáltalában elejtendőnek véli.

A pótkávék olcsóságuknál fogva a legszegényebb néposztályok mindennapi szükségleteihez tartozó cikkek között fontos szerepet játszanak, a mennyiben — köztudomás szerint — kevés indiai kávéval keverve és tejjel elkészítve, nagy táperővel bíró élelmi szert képeznek és a pálinkapestis terjedésének hatalmas ellenszereivé lettek.

Ezeket megadóztatni annyit jelentene, mint az ügyis nyomorral küzdő köznép megélhetését megátadni.

A cukoradónak a liqueurgyártásra, ezen egy idő óta örvendetes haladásnak induló iparágra, hasonlóan pusztító hatása volna.

A törvényjavaslat szerint ugyanis a liqueurgyártó az általa gyártási czélokra felhasznált cukor után megfizény a teljes fogyasztási adót, és ez által versenyképtelenné válnék az ily teherrel meg nem rótt osztrák gyárossal szemben, kinek liqueurjei, miután tudvalevőleg három-negyed részben cukrot nem tartalmaznak, a behozatalnál sem kerülnek adózás alá.

Erzékenyen sulytatnék a javaslat törvényerőre emelkedése által a szépen fejlődő cukrászipar is, mert a cukrász, ki szintén az általa felhasznált egész cukormennyiség után adóztatik meg, nem ruházhatja át a fizetett adót a fogyasztóra, mivel a készítmények árának felemelése által azok kelendősége nagy mérvben alteráltatnék, de a cukrász azonfelül egyes fontos cikkekre nézve teljesen leveretnék az osztrák versenytárs által, kinek fogyasztási adóval meg nem terhelt cukorból készített cukrászati terményei (különböző kétszersültek, ostyák stb.) nem tartalmazván háromnegyed részben cukrot, itt sem jönnének adózás alá.

Az örvendetes fejlődő cukorkagyártás a liqueurgyártásnál felhozott indoknál fogva hasonlóan megmérhetlenül károsíthatnék a fogyasztási adótol mentes cukorral dolgozó osztrák gyárossal szemben, kinek különösen olcsóbb minőségű, mindenféle nem tápláló anyagokkal kevert cukorkái már jelenleg is háttérbe szorítják a szolid módon, tisztán cukorból készített, hasonfajú magyar cukorkákat.

A sörre nézve tervezett fogyasztási adó a legveszélyesebb rendszabályok egyike.

Az Ausztriával kötött vámszerződés ez idő szerint lehetővé teszi, hogy az olcsó, de tartalom nélküli osztrák sörök előntsék az országot és háttérbe szorítsák a magyar söröződéket drágább, de táplálóbb és tartalomdu-
sabb termékeik.

Ennek tulajdonítandó azon sajnos körülmény, hogy az ezen kamara területén létező 24 serfőzde közül 10 szünetelni kénytelen, míg a többi (kettőnek kivételével) számalomra méltó módon teng.

Hogy a tervezett söradó ezen iparág helyzetét még sulyosabbá, még elviselhetlenebbé tenné, nem szorul bizonyításra.

A mondottakból át méltóztatik látni a mélyen tisztelt képviselőháznak, hogy a kormány által benyújtott fogyasztási adótörvényjavaslatok elfogadása és törvényerőre emelése által sulyos csapás méretnek az érdekelte kereskedelmi és iparágak ellen.

Azok elvetése által egyrészt megmen-
tené a mélyen tisztelt ház a közgazdasági tevékenység említett ágait és másrészt következetesen haladna a hazai ipar és kereskedelem fejlesztése és felvirágoztatása érdekében megkezdett uton.

Ezen annyira ápolásra érdemes kereskedelem, ezen a végpusztulástól megmentendő

ipar nevében kérjük a mélyen tisztelt képviselőháznak, miszerint ezen végzetes javaslatokat elvetni méltóztatásuk.

Elvégre kérjük a mélyen tisztelt házat, miszerint a tisztelt kormánynak oda utasítani méltóztatásuk, miszerint az ország közgazdasági érdekeivel összefüggő törvényjavaslatokat jövőben csak akkor terjessze a törvényhozás elé, ha azokra nézve a hivatott szakértő körök véleményét meghalagatta.

Kiváló tiszteletünk nyilvánítása mellett maradtunk

Kassán, 1880. évi karácsony hó 10. napján.

A kassai kereskedelmi és iparkamara nevében:
a mélyen tisztelt képviselőház
alázatos szolgálói
Deil Jenő s. k. titkár. Novelli Sándor s. k. elnök.

Szólészet és borászat.

Ezen nagyfontosságú államgazdasági tényezők megvédése és fejlesztése érdekében épen vidékünkön a világhírű Tokaj-Hegyalja bortermő vidékén napjainkban újabb előhaladás alig tapasztalható, pedig a magyar borok ismertetését s azokkal a kereskedés gyarapítását már a dicső emlékeztető gróf Széchenyi István szükségesnek ítélvén, azokat egy általa 1827-ben alakított egyesületnek közelebbi czéljával tüzte ki.

Igaz, hogy Hegyaljánk is már 1853-ik évben néhai regénczi Bretzenheim Ferdinand hg. uttörése és buzgólkodása mellett „Hegyaljai részvény társulat” czég alatt — kereskedelmi szempontból — egyesület szándékoltatott létesíttetni, de a hazai kereskedelem akkori fejletlen s törvények által kellőleg nem biztosított állapotában ily részvény társaság alakulása több oldalról nehézségekbe ütközvén, végre is 1857-ik évben egy „Tokaj-hegyaljai bormivelő egyesület” keletkezett, melynek alapszabályai 1857-ik évi július 16-án felsőbb helyen megerősítvén, a fenti czég alatt működését megindította és több irányban oda munkálkodott, hogy a hegyaljai borkereskedésnek úgy bel- mint külföldön lendületet eszközölhetne, — azonban fájdalom nem sok eredményt nyel.

Ezen egyesület, mely kezdetben 232 tagot számlált, több hegyaljai városokban rendezett ugyan szőlő- és borkiállításokat és egy hegyaljai takarékpénztár felállításán is fáradozott, melynek következtében a szőlő iskola Tokaj város áldozat készsége mellett ezen város területén létre is jött, valamint hogy a Hegyalján a takarékpénztárak is gomba módra elszaporodtak, de mert a szőlő iskola jelen állásában, főleg az idő közben Tarczalon állami költségen felállított borászati tanintézet s ahoz tartozó nagy terjedelmű mintaszőlő- s gyümölcsfa iskola mellett minden jelentőségét elveszítette — a Hegyalján létesült takarékpénztárak pedig a „bormivelő egyesület” czéljaira fel nem használtattak, az egyesület jelen szervezetében, sem a bormivelés, sem pedig a borok kelendősége előmozdításának — daczára jelentékeny töke összegének — az óhajtott mérvben annál fogva meg nem felelhet, mivel az 1875. XXXVII. t. cz. első része hetedik czime alatt körvonalozott kereskedelmi társaságok egyik ágazatában sem sorolható.

Mint hogy pedig a világ elsőrendű bortermelő országai között méltó helyet foglaló magyarországi bortermelés keretén belül is vidékünk szőlészete és borászata oly különleges tekintet alá esik, hogy annak érdekei megvédéséről már régibb országos törvényeink, jelesen az 1723. 118. 1729. 12. 1741. 29. t. cikkek is intézkedtek, — megyénk pedig melynek területén a hegyaljai bortermő vidék csekély kivittel fekszik, önkormányzati jogánál fogva már 1807-ik évben sérelmi feliratot is intézett annak érdekében — tehát — habár az államkormány közgazdasági politikájától úgy a bortermelés mint a borkereskedés általános szempontjai tekintetében kedvezőbb kilátással kecsegtethetnének is magunkat, mégis miután különleges érdekeink megvédése, hanyatlásnak induló szőlőmivelésünk fejlesztése s terményünk értékesítésének lehető emelése, első sorban vidékünknek feladata; kell hogy a „Tokaj-hegyaljai bormivelő egyesület” több bortermelő hazai vidék példájára „Tokaj-hegyaljai szőlő- és bormivelők szövetkezete” czég alatt a fentebbi czélok elérésére az idézet törvény-cikkely tizenegyedik czime értelmében, meg nem határozott számú tagokkal szinte szervezkedjék, illetőleg át alakuljon, mely hegyaljai szőlő birtokokból álló szövetkezet bizonyos korlátolt, vagyis a birtokolt szőlő terjedelméhez képest mért társulati csekélyebb részvény avagy betét díj viselése s annak erejéig vállalt kötelezettség mellett — oly életképes társasággá lenne hivatva fejlődni, a mely társaság — megyei önkormányzatunk gyámlatása s Hegyaljánk három választó kerületéből küldött országgyűlési képviselőinknek buzgó törekvése mellett, nem csak saját tagjai hitelének,

keresetének, vagy gazdálkodásának előmozdítására fogna jótékonyan hatni, de sőt a hitellelalkönyvi s földadó szabályozati (kataszter) munkálatok felhasználása s a vidéki számos pénzintézetek belevonásával előlegezési s hitelegyletté is válhatnék, — mi több a nyers anyag (must aszu) közös beszerzésére, — közös raktárak (pinczék) tartására!) fiók üzleteknek csak nem minden hegyaljai városban — az ottani érdekeltségek által — nyitattására s ezek által okszerű pincze kezelés mellett a hegyaljai boroknak majdan osztályozott minőségük szerint világ kereskedelmi áru czikké fejlesztésére) mindenek előtt pedig a termelőknek a vevőkkel egyenes összeköttetésbe hozása végett egy központi iroda nyitására) vállalkozhatnék.

Ő nagyméltósága báró Vay Miklós ur, mint a „Tokaj hegyaljai bormivelő egyesület” jelenlegi elnöke, a kereskedelmi törvény alapján alakuló, ily szövetkezetnek létrehozatala által oly dus fényvel övezné ország nagy érdem koszoruját, minő csak a nép boldogítás magaslatos tényéből sugározhat ki.

Kelt Tokajban, 1880. decz. 10.

Balogh Lipót.

Levelezés.

Varannó, 1880. decz. 21.

Városunkban folyó hó elejétől magyar szin-
társulat működik Sebők művezetése alatt.

Hogy Varannó, a teljesen tót ajku vidék közepén fekvő kis városban, magyar színészet egy egész hónapon át fentarthatja magát, oly jelenség, mely minden hazafinak szívet örömmel s ezen városka polgárainak keblét büszkeséggel töltheti el.

Valóban örvendetes tények közé sorolható hazánk jelen szomorú viszonyai közt, hogy idegen nyelvű vidékeken a magyarnyelv és szellem mind több és több tért hódítanak s hogy Felső Zemplén sem marad e tekintetben hátra.

A nemzeti nyelvet és szellemet két tényező képes a legsikeresebben terjeszteni: az iskola és a színház.

És e két tényezővel városunk ez időtájt méltán dicsekedhetik. Van közös iskolája, kérdés nélkül mondhatni, pártját ritkító széles e hazában s most egy hónapon át Thalia magyar oltárán is áldozhatik, melynek papjai derekasan megfelelnek hivatásuknak. Sőt többet tesznek. Szinpadjokat átengedik egy estére a közös iskolának.

Igen! a varannói közös népiskola növendékei f. hó 30-án az iskolai könyvtár-alap javára szini előadást tartanak a nagy vendéglő termében. Előadatik: „A hazug és büntetése.” Vigjáték 2 felvonásban.

Már az eddigi próbákból kitetszett, hogy az apró műkedvelők megfogják állani helyüket, mi első sorban Sebők Lajos művezető ur érdeme, ki a betanításra sem időt, sem fáradságot nem kímél.

A varannói közös népiskola Varannón és vidékén az édes nemzeti nyelv s szellem tekintetében valóságos missiót teljesítvén, talán nem jogosulatlan a remény, hogy a f. hó 30-iki szini előadásra, — mely ritkasága s érdekes volta miatt már magában sem lehet vonzerő nélkül — a nemes czél előmozdítása okából, a távolabbi vidékekről is érkezendnek szép számú pártoló.

S ez birt bennünket arra, hogy ezen becses lap hasábjain az egész zempléni nagyérdemű közönséget teljes tisztelettel ezennel meghívjuk a jelzett jótékonyczélú szini előadásra.

Tisztelettel

a rendezőség.

Különfélék.

A sátoralja-ujhelyi borkiállítás. A kassai kereskedelmi- és iparkamara novemberhó 30-án tartott ülésében az elnök, hivatkozva a kamara azon régibb határozatára, mely szerint a borvással kapcsolatos borkiállítások állandósítása kimondatott, indítványozta: Mondja ki a kamara, hogy a II. borkiállítás és borvásár jövőre S.-a-Uj helyben tartassék meg; 2., hogy ezen kiállítás br. Kemény Gábor közgazdasági miniszter védnöksége alatt rendezendő; 3., hogy a kamara ezen kiállításához töle telhetőleg anyagi segélylyel is járuland és a kassai kiállítás felszereléseit rendelkezésére bocsátja; 4., hogy a kiállítás számára államsegély fog kikérteni és 5., hogy a végrehajtó bizottság megalakítása végett a titkár küldessék ki. Ezen indítvány minden pontjában elfogadtatott s az elnökség megbízott, hogy ehez képest tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Költészeti irodalmunk, mely a nyugtalan véré fiatal geniek egymásra növe zsengeivel módnélkül el van dudvásodva, a jövő év elején egy valódi becsü művel fog gazdagodni. Ez irodalmi ujdonság, Fejes István jelesebb költőink egyikének, városunk közszeretett ref. lelkésze s

1) Minő a bor börték mintájára kormány segély mellett a köztelken felállított központi pincze.

2) Amerikába jelenben csakis mintegy 50000 akó bor-
nak egy tömegbeni kiszállítása fizeti ki magát.

3) A fennálló „Tokaj hegyaljai bormivelő egyesület”
titkára Szabó Károly tokaji lakos közelebb elhalt.

a mi tisztelt barátunk
ménye lesz, Felesleg
költséértékének mel
zásokhoz nyuljunk, k
megkoszorozott „S
muzsák kedvenczvé
nyomdájá, mely a k
rekedni, hogy a kül
öszhangban álljon s
mondhassa fölőtte az
pok szerkesztője köl
dott: hogy „külsőj
haladását bizonyítja
sem állitanak ki töb
mint a hogy Bor
„Zemplén” nyomdáj
ruárhóban fog meg
mely öszszeg szer
küldendő.

A farsang elől
szállingóznak. A
hozzánk, ezek egyik
a másik pedig a s
egyleti zártkörű tánc
kettő jan. hó 8-án.

Homonnáról ír
a polgári és műme
javára f. hó 18-án
egybekötött estély
pathy Gusztáv tan
táptintézet alapító
konyczélú estély
meghaladja. Az el
vetkezett, mely ha
folyt le.

Hubay Gusztáv
dezett szintársulata
szabb ideig köz
városunkba érkez
előadást akar itt
azután Sárospata
ajánljuk a társu
pártfogásába.

Karácsonheti
daczára is meglel
inkább megvanna
mint a gazdák s
előtt s a tél küsz
azon cikkeknek
háziatiak s nemes
szempontjából is

Hegyaljai m
jából néhány h
városunkban. Az
leten nagyon e
gyakorlati beren
dás oly irányban
leges megalakulá
szerkesztője szin
praktikumára néz
addig, míg ren
nosítunk meg, a
szonnal nem fog
letesen kifejtett
lálták az érteke
egészen döntőkn
eszmé kivitelét
függővé. Nagy

A
rét szabá
lakossal.

alapító

du

ka

minden

zelhető

A

évi sz

ami tisztelt barátunknak válogatott versgyűjteménye lesz, Feleslegesnek találjuk, hogy Fejes költői értékének méltatása végett hangzatos frázisokhoz nyuljunk, ki a Kisfaludy-társaság által megkoszorozott „Szép asszony”-ával a megzsák kedvenczévé lett felavatva. A „Zemplén” nyomdája, mely a kiállítást eszközlő, oda fog törekedni, hogy a külső csin a kötet belbecsével összhangban álljon s hogy e tekintetben is elmondhassa fölötté az illetékes kritika, amit e lapok szerkesztője költeményeinek kiállítására mondott: hogy „külsője a vidéki nyomdaipar nagy haladását bizonyítja s a fővárosi nyomdáknál sem állítanak ki több csinnal és izléssel könyvet, mint a hogy Borúth Elemér „Nyárleveleit” a „Zemplén” nyomdája kiállította.” A verskötet februárhóban fog megjelenni s előfizetési ára 2 frt, mely összeg szerző nevében Sátoralja Ujhelybe küldendő.

A farsang előhírnökei a báli meghívók már szállingóznak. A hét folyamán kettő érkezett hozzánk, ezek egyike a homonnai kaszinó-egyleti, a másik pedig a sárospataki önkéntes tűzoltó-egyleti zártkörű táncvigalmak tartását jelzi. Mindkettő jan. hó 8-án leend.

Homonnáról írják lapunknak: miszerint ott a polgári és műveltségügyi igazgatóság tápintézete javára f. hó 18-án ének, szavalat és felolvasással egybekötött estély tartatott. A felolvasó Kárpáthy Gusztáv tanár volt, a ki egyszersmind a tápintézet alapító tagjai sorába lépett. A jóté konyczélu estély tiszta jövedelme az ötven frtot meghaladja. Az előadások végeztével tánc következett, mely hajnalig tartott s igen kedélyesen folyt le.

Hubay Gusztáv kisebb szabásu, de jól rendezett színtársulatával, Nagymihályról, hol hosszabb ideig köztetszés mellett működött, — városunkba érkezett. A társulat csak néhány előadást akar itt az ünnepek alatt rendezni s azután Sárospatakra megy. E rövid időn át is ajánljuk a társulatot műszerető közönségünk pártfogásába.

Karácsonheti országos vásárunk, a sáros idő daczára is meglehetősen ütött ki. Az iparosok inkább megvannak az eredményvel elégedve mint a gazdák s ez természetes is, mert ünnepek előtt s a tél küszöbén állván, ilyenkor leginkább azon czikkeknak van kelendőségük, melyek ruházatiak s nemcsak szükségyszerűség, de ajándék szempontjából is keresletnek örvendenek.

Hegyaljai minta borcsarnok felállítására céljából néhány hét előtt mozgalom indult meg városunkban. Az alakulás végett tartott értekezleten nagyon elágaztak a vélemények annak gyakorlati berendezése fölött s így megállapodás oly irányban nem jöhetett létre, mely végleges megalakuláshoz vezethetett volna. E lapok szerkesztője szintén elmondá nézeteit a dolog praktikumára nézve; hangsúlyozván: hogy mindaddig, míg rendszeres borkezelést nem honosítunk meg, a musta-borcsarnok felállítása haszonnal nem fogja magát érvényesíthetni. A részletesen kifejtett okokat figyelemre méltóknak találták az értekezlet tagjai, mind a mellett nem egészen döntőknek arra nézve, hogy a fölvetett eszme kivétel az elfogadásától tették volna függővé. Nagy megnyugtatónkra szolgál most

midőn az „országos központi borpincze” felállítását tervezi a földmívelési minisztérium: hogy a fentebbi értekezleten kifejtett nézeteink az alakulás, illetőleg az intézmény életbeléptetésének kiindulási pontjára nézve helyesek voltak; amint hogy az a következő sorokból kiviláglik: „Az országos központi borpincze a földmívelési minisztérium épületében fog felállítani. Ez intézménynek czélja az, hogy a termelőt közvetlen érintkezésbe hozza a vevővel. Azaz, az ország bormelőlői, kik egy bizonyos mennyiség bormelését biztosíthatják, mutatványt küldenek boraikból e pinczébe, és a vevő itt együtt fogja találni Magyarország legválogatott borait, tudomást szerezhet arról, hogy melyik fajtából mennyi van készletben s a szerint intézheti megrendeléseit. Hogy pedig a központi pinczében levő mutatványbor és az otthon lévő közt különbség ne legyen, s a vevő biztosítva legyen az iránt, a mit eddig, fájdalom, nem mindig lehetett elérni, t. i. a vevő a mutatványborral ugyanazont kapjon: a minisztérium úgy intézkedik hogy minden termelő, a ki e pinczébe mutatványt küld, kötelezni fogja magát arra, hogy borát a minisztérium által ki kötött rendszer szerint kezelje s egyszersmind aláveti magát annak, hogy a minisztérium kiküldött közege időnként vizsgálatot tesz pinczéjében!

A s.-a.-ujhelyi női háziipartanoda növendékei által 1881 évi január hó 2-án tervezett „battyu”-bált, tekintve az újévvél beálló háziügyek halmazottságát, 1881 Január hó 6-ra halasztotta el a rendezőség, — mely körülményt midőn a közönség tudomására hozni szerencsénk van, egyidejűleg azon kedves reményünknek adunk kifejezést, hogy a jövő év első találkozási estélyén mentől számosabban fogunk egymásnak boldog újévet kívánhatni. Az estély részleteire jövőre még visszatérünk.

Elsikkadt anyakönyv Szőlőskén a lelkész és egyháztalálkozó között surlódás támadt, mely azzal végződött, hogy a nyugtalan természetű lelkész egyházi hatóság által hivatalától egy évre felfüggesztetett; minthogy azonban a lelkész a paplakot ottani lakhatása megszabott határidején tul sem akarta elhagyni azon okból, mert — ugymond — ő az egyháztalálkozó által nincs kifizetve, s mig teljesen ki nem elégittetik, nem is mozog; s minthogy az egyháztalálkozó ama követelések legnagyobb részét illetékteleneknek állíták: — a zavarosügy elintézése nem csekély dolgot adott mind az egyházi, mind a polgári hatóságoknak, mig nem végre, hogy az odarendelt kaplán beköltözhesse, illetőleg, hogy az egyházközségi dolgok rendes folyamatot vehessenek: — a paplakot megyei pandurok irtették ki, — de a mely alkalommal egy évszázadra szóló születési, házassági és halálozási hármass anyakönyv is eltűnt. — Hogy ki a bűnös, ki a hűbás? s mennyi kellemtelensége, kára lehet amaz anyakönyv hiánya miatt azon lelkészszégi körnek, illetve Szőlőske, Szerdahely, Szög és Borsi községek református lakosainak — s mennyi fenakadása az állami megyei katonai hatóságoknak s az ügyészi kar-
Köszönet nyilvánítás. A zemplénmegyei ipar, termény- és hitelbank a helybeli szegény árvák részére 25 frtot adományozott, mely jótékony

adományért azok nevében fogadja halás köszönetemet. S.-a.-Ujhely 1880. decz. 21-én. Csákö Imre. városi közgyám.

Forgalmi akadály. Az első magyar gácsországi vasut legenyemihályi upori vonal részén földcsuszás következtében a teheráru szállítás be- szüntetett, azonban a pálya helyreigazításán szorgalmasan dolgoznak s így nehárv nap mulva a forgalmi akadály is megszűnik.

A szomszéd megyékből.

Ungmezei hírek. Uj jobbágyok. Az „Ungvár” írja: „Mindössze csak egynegyed század mult el, mióta törvényeink a jobbágyok el- törlése által örökös szolgaságuk alól a népet fel- szabadították s az intézmény már is romba dől- Ungmezei felvidékén, hol a nép most keserve- sebb szolgaságban nyög, mint valaha. A tényál- lás az, hogy a parasztok birtokai pállinkaadósság fejében a falusi korcsmárosok tulajdonába jutot- tak; a korcsmárosok azután meghagyták adósai- kat a házak és földek további használatában oly feltétel alatt, hogy igás állatokat tartani, az ura- ság (!) földjeit művelni, ezek jövedelmének har- madát a korcsmárosnak beszolgáltatni s az adó fizetni tartoznak. Ez is jobb ugyan a paraszokra nézve, mintha a birtokból egyenesen kiűzetek volna, de szomorú vigasztalás biz ez, mert a bir- tok és nép felszabadítása hasznát nem az ország törzslakói, hanem jöttment családok élvezik.” — Szörnyű vég. Okolicsny József Ujhelyben lakó vasuti kalauzt rettentő sors érte. Pénteken délelőtt a csapi pályaudvarban egy ott álló vo- natról leszállt s átakart menni a szomszéd vágá- nyon, melyen egy mozdony kocsisalással foglal- kozott. A kocsi közelsége daczára is elég ideje volt volna a vágányon átugrani, de elsirott s oly szerencsétlenül, hogy lábai az egyik sinen maradtak. A mozdony lehetőleg hamar megállt ugyan, de akkorra már a maga előtt tolt kocsi elhaladt fölötté s azok kerekéi mindkét lábát tö- ben lemetsztették. A szerencsétlen egy külön vo- nat azonnal az ungvári közkórházba szállítá, hol pár óra mulva a halál véget vetett szenvedései- nek. A szerencsétlen családos ember volt s vesz- tét neje s két kis gyermeke siratja.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

Alólirott ezennel beömerem, miszerint a f. é. nov. hó 15-én S.-a. Ujhelyben megtartott megyei bizottsági tagok választásánál t. Langh Nándor építész urat beszámíthatlan állapotomban jogtalanul s alaptalanul sértő szavakkal illetvén, a midőn ezen jogtalan tettemért őt a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró előtt is 1880. decz. 18-án meg- kértem, egyuttal a nyilvánosság előtt is bocsá- natot s tettemnek feledését kérem.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1880 decz. 19.

Nagy János.

*) E rovatban közöltekkért nem felelős a szerkesztő.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMÉR.

HIRDETME NYEK.

R É T E L A D Á S.

A Fekete-hegy alatt egy jó minőségű, 5553 négyszögöl térségen fekvő kaszáló- rét szabad kézből eladó. Értekezhetni iránta a tulajdonos Lengyel Mihály s.-a.-ujhelyi lakossal.

RÉTHY MÓR

óraművész,

alapítótagja a budapesti óras-egyletnek, rendes tagja a berlini szakegyletnek, tulajdonosa a székesfehérvári műipar érdemnek, ajánlja

dusan berendezett óraraktárát

uj órák készitési és javitási műhellyel összekötve

Sátoralja-Ujhelyt a fő utcában.

A legezlszerűbb

karácsonyi és ujévi ajándékul

mindennemű arany és ezüst órák, inga órák, ébresztők és fali órákat, minden kép- zelhető alakokban a legjutányosb áron.

A nálam vásárolt uj órák és az általam készített javítások pontosságáért, két évi szigorú felelőséget vállalok.

Felülmulhatlanok

HOFF JÁNOS-féle MALÁTAKÉSZITMÉNYEK.

melyeknek áldásteljes hatása Europa legtöbb fejedelme, tudományos nagyságok, valamint a közönség közül is számtalan egyén által köszönettel lón elismerve.

Pietrkovitz az ön Hoff János-féle maláta-kivona- tának élvezése engem igen erősített. **Dobroniecki.** Odonell grófnőtől levelet kaptam, melyben nekem az ön maláta-kivonatsörét tapasztalatból mint felettebb gyógyhatóságot ajánlja, ennélfogva felkérem sat. **Vol- konski Luiza hercegnő** Romában.

Jüterbogk. Kis fiamnak az ön maláta-chokolá- déja kitűnő. **Seeler szolg. őrnagy.**

Göhen, Sommerfeld mellett. A kapott maláta- melczukorkák engem rövid időn igen makacs köhögés- től szabadítottak meg. **Sommerfeld.**

Hoff János cs. kir. tanácsos, a koronás arany ér- demkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának. Bécs, gyárhelyiség: Grabenhof 2 gyári raktárhelyiség: I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Főraktárak: S.-a.-Ujhelyben Pin- tőr Ferencz gyógyszerháza és Szent- györgyi Vilmos üzletében.

Hirdetmény.

A „s.-a.-ujhelyi népbank“ mint takarékpénztár

által

1881. évi januárhó 23-ik napján délutáni 3 órakor

a bank helyiségében tartandó XI-ik rendes évi

K Ö Z G Y Ü L É S R E

a részvényesek megjelenni tisztelettel felkérnek.

A közgyűlés tárgyai következők:

1. Az igazgatóság évi jelentése az 1880-ik év üzleteredményéről.
2. A felügyelő bizottság erre vonatkozó jelentése.
3. Az 1880-ik zárszámla és mérleg megállapítása.
4. Az 1880-ik évi osztalék megállapítása.
5. Az alapszabályok értelmében megürülendő igazgatósági tagok helyeinek választás utjáni betöltése.
6. Az alapszabályok értelmében teendő indítványok feletti határozat.
7. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére kiadandó felmentési határozat hozatala.
8. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása.

Vége közhírré tétetik, hogy az 1880-ik évi zárszámla megtekintés végett 1881. év januárhó 1-ső napjától az intézet helyiségebe kitéve leend.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1880. deczemberhó 18-án.

Az igazgatóság nevében:

Nyomárkay József s. k.

vézérigazgató.

Árverési hirdetmény.

Zemplénmegye törvényhatósága a homonnai és koskóczy két Laborcz hid, valamint a Trepecz-kelesei Ondava hidjainak vámszedési jogát bérbe adni kívánván, pályázat útján leendő biztosítására ezennel versenytárgyalás hirdettetik.

Mind a három hid vámszedési joga öt egymásután következő évre adatik ki, a mely időszak a homonnai és koskóczy hidaknál az 1881-dik évi januárhó 1-én, a Trepecz-kelesei hidnál pedig az 1881-ik évi februárhó 3-án veszi kezdetét.

A versenytárgyaláson részt vehet minden önnálló ipar, vagy fizet vezetésére képesített nagykorú állampolgár.

A bérletek biztosítása iránt — és pedig a homonnai és koskóczy hidakra nézve az 1880 évi deczemberhó 28-ika a homonnai szolgabírói hivatalnál, — a Trepecz-kelesei hidra nézve ellenben az 1880 évi deczemberhó 29-ikén a varannói szolgabírói hivatalnál versenytárgyalás tartatván, az arra vonatkozó ajánlatok a mondott napok délelőtti 10 órájáig a két előbb említett hidra a homonnai, az utóbbira azonban a varannói szolgabírói hivatalnál beadandók.

A versenytárgyalás kizárólag írásbeli ajánlatok elfogadása mellett lévén megtartandó, — kikötetik, hogy az 50 kros bélyeggel ellátandó s jól bepecsételve benyújtandó aján-

latok: a homonnai hid bérbé vétele iránt 123 forint, a koskóczy hid iránt 47 frt. és a Trepecz-kelesei hid iránt 63 frt. készpénzbeli — vagy állami biztosítékul elfogadható értékpapirokból álló-bánat pénzzel látandók el.

Kiírandó továbbá az ajánlatokban számmal és betűvel olvashatólag, a megajánlott évenkénti bérösszeg valamint azon körülmény is, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket kellőleg megértette és minden ellenvetés nélkül elfogadja.

A versenytárgyalás tárgyát képező hidak vámszedési joga egyenként és együttvéve is bérbe vehető, — az ajánlatok azonban minden hidra nézve külön boríték alatt nyujtandók be.

Távirati uton vagy elkésve érkezett, valamint pót ajánlatok nem fogadtatnak el.

A hidak bérbeadása és bérbe vétele iránt megállapított feltételek jelen hirdetmény közrebocsájtásától kezdve a Zemplén megyei kir. építészeti hivatal helyiségében S.-a.-Ujhelyben és valamennyi zemplénmegyei szolgabírói hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Sátoralja Ujhelyben 1880. deczember hó 15-én.

Matolai Etele

Zemplénmegye alispánja.

2—2

Ház eladás.

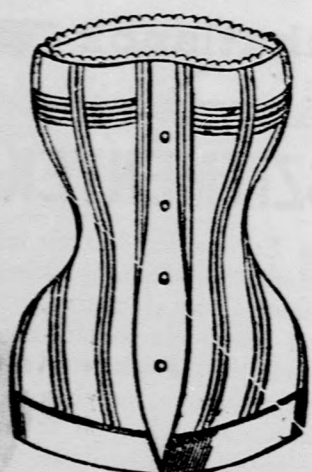
A ref. egyházzal szemben fekvő **Má-nik József-féle** lakház szabad kézből eladóvá tétetvén, a venni szándékozók Ligeti Bertalan urhoz forduljanak, ki az eladásra nézve körülményes felvilágosítást nyújt.

3—3

Karácsonyi és ujévi üzenetek.

Ésodálatosan leszállított ára a következő árucikkeknek:

1/4-es 30 rőfös vásznak	—	—	7 frttól kezdve	12 frtig.
1/4-es " " " "	—	—	" 2 frttal drágább.	—
1/4-es 30 és 38 rőfös Greász vászon	—	—	9 frttól kezdve	28 frtig.
1/4-es 50 és 54 rőfös Rumburgi mint Irlandi vásznak	—	—	18 frttól kezdve	90 frtig.
Scholl-féle Schiffonok méterje	—	—	23 krtól kezdve	60 krtig.
30 és 35 rőfös kanavászok	—	—	6 frttól kezdve	16 frtig.
Nánkinok piros sarga és fehérbe méterje	—	—	26 krtól kezdve	60 krig.
Minden gondolható asztalneműek 1/4 kezdve 3/4 ig 1/4-es színezett esinvat ágybetét és butornak, Francia és hazai ipar legjobb mosó Cretonok sinor és piké, barna és kék, csikos és koczkás, szimpla és dupla, ugy mint fehér dupla barhétok, minden gondolható árhoz.	—	—	—	—
Irlandi és angol fehér és színezett szélű vászon zsebkendők	—	—	—	—

Uri divatraktár.

Minden idényhez gazdag uri kalap raktár és különféle sapkák 1 frt 60 kr. 7 frtig.
Vászon, Schiffon, Creton és Oxford ingek 1 frt 40 kr. 5 frtig.
 Uraknak **lábravalók** 4 minőségben — 1 frt 20 kr. 2 frt 50 krig.
Egészségi ingek, ugy mint **lábravalók** urak és hölgyeknek — — — — —
 Hölgyeknek, **kész ingek, corzetek és juponok** — 1 frt 30 kr. 8 frtig.
 Reithoffer-féle esőköpenyek jutányos árban kaphatók. Alpaká esernyők 3-om nagyságban — — — — —
Francia és angol selyemesernyők legujabb szerkezettel — 1 frt 25 kr. 4 frtig.
 szintén 3 nagyságban — — — — —
Nyakkendők uraknak és hölgyeknek legujabbak nagy raktárban minden árhoz. — — — — —

Miederekben páratlan vagyok, darabja — 1 frt 60 kr. 12 frtig.
Gallér és manchétok és többféle utazóknak ajánlható tárgyak, nagyon elegáns botok.
 Uraknak **selyem cachnok** vagy nyakmelegítők, — — — — — 75 kr. 5 frtig.
 Eléselleni **jégbotok, esizma-sarkok** és esizmabavaló **posztó betétek.**
Téli és nyári harisnyak párja — — — — — 22 kr. 1 frt 40 krig.
 Sokféle apróságok: **fésűk, haj, ruha fog és körömkefék, Tax-féle zsebkések, tárezák, szivartartók** mindenféle **ingbevaló gombok.**
Czipó posztó boríték, drapp és szürke színben, nadrágtartók és szijak.
 Postai rendelmények, legpontosabban utánvét mellett eszközöltetnek.
 Mély tisztelettel

Keller Andor,
uri divat és vászon-kereskedő.

VÉGE

57

B

115